

КЛУЧНИ СИСТЕМИ ВО УРБАНИСТИЧКОТО ПЛАНИРАЊЕ

Клучни системи во урбанистичкото планирање

Клучните системи во урбанистичкото планирање се **системот на активности, системот на планирање и развој и системот на животната средина**

Тие го оформуваат контекстот во кој се реализира урбанистичкото планирање и се карактеризираат со нивната состојба и трансформации и нивните меѓусебни односи.

1. Систем на активности:

Ги опфаќа поединците, домаќинствата, фирмите и институциите и нивните дневни активности и интеракции заради задоволување на сопствените потреби.

Тој опфаќа *активности* кои се локализирани, како и *комуникации* помеѓу различните места на реализација на активностите

Активностите директно се одразуваат врз дистрибуцијата на намените на земјиштето, а *комуникациите* врз комуникациските мрежи во населбата.

претставници:

- поединци и домаќинства

- фирми / претпријатија

- институции

активности:

- активности за задоволување на основните потреби;

- активности за социјализација;

- деловна и социјална интеракција;

- одмор и рекреација;

- производство на добра и услуги за сите претставници;

- активности за индивидуален развој (образование, култура, здравство...);

- основни јавни сервиси (вода, струја, отпад, заштита...)

сегмент на ПОБАРУВАЧКА

2. Систем на планирање и развој:

Ги опфаќа промената, адаптирањето и изградбата на земјиштето и објектите заради задоволување на различни потреби на жителите, фирмите и институциите преку создавање на просторни услови за реализација на различни дејности и активности

претставници:

- сопственици на земјиштето
- претприемачи / инвеститори
- непосредни корисници
- финансиски посредувачи
- локална самоуправа
- урбанисти / архитекти
- граѓани, здруженија на граѓани, НВО...

планирање и развој:

- пазар на земјиште;
- реализација на намената / пренамената на градежното и друго земјиште согласно планските документи;
- купување или изнајмување на локации и објекти за реализација на активностите;
- финансирање на трансакциите;
- донесување и спроведување на планови;
- изработка на планови и проекти
- учество во процесот на донесување на плановите

сегмент на ПОНУДА

3. Систем на животната средина:

ги опфаќа состојбите на биотичките и абиотичките системи генерирани од процесите во природата и ги создава условите за опстојување на луѓето и населбите

претставници:

- биотички – растителни и животински заедници
- абиотички – вода, воздух, земја

животна средина:

- процеси во екосистемите;
- процеси во:
 - хидролошкиот систем;
 - аеролошкиот систем;
 - геолошкиот систем;

сегмент на КОНТРОЛА на системите на понуда и побарувачка

Во контекст на клучните системи во урбанистичкото планирање градската физичка структура претставува резултат на:

- интеракциите помеѓу клучните системи (претставници) условени од нивните особености и трансформации;
- взаемното дејствување на пазарни и политички процеси;
- Реконсилијација/баланс на јавниот и поединечниот интерес, односно на интересите на различните општествени групи и поединци

ДОКОЛКУ УРБАНИСТИЧКОТО ПЛАНИРАЊЕ ОВОЗМОЖИ АРТИКУЛАЦИЈА НА ГРИЖАТА ЗА ЈАВНИОТ ИНТЕРЕС ВО КЛУЧНИТЕ СИСТЕМИ НА УРБАНИСТИЧКОТО ПЛАНИРАЊЕ И СИТЕ НИВНИ ЧИНТЕЛИ И ПРЕТСТАВНИЦИ ТОГАШ СЛЕДНИВЕ ТОЧКИ ЈА ПРЕТСТАВУВААТ УЛОГАТА НА УРБАНИСТИЧКОТО ПЛАНИРАЊЕ ПРИ ПРОЦЕСОТ НА ОРГАНИЗАЦИЈА НА СОВРЕМЕНИТЕ ГРАДСКИ ПРОСТОРИ:

1. Да се отвори јавниот интерес за предизвиците но и вредностите на градот (или одредена локација во градот)
2. Да се исклучат просторните, социјалните или економските концепти за град кои се неетички и нереални (сите оние кои се исклучиво инвестициски или популистички)
3. Да се идентификуваат разликите и конфликтите, како и сличностите и синергиите на различните групи на чинители (граѓани, локална самоуправа, сопственици, инвеститори) бидејќи сите се подеднакво вредни корисници на градскиот простор
4. Да се откријат специфичните потенцијали на секој град (или одделна локација)
5. Да се „прекрши мразот“ и да се започне јавна дебата со цел изнаоѓање на решенија кои ќе го артикулираат јавното мислење пред а не откако се презентира конечно решение за просторот